

Ngā Tohutohu mō te Whāinga 8: Te horapatanga ā-taumaha o te tākirimangi

Whakamātautau tuatahi: Te pū ā-papatipu

Ko te pū ā-papatipu te wāhi i tō tākirimangi e tōpū ai te katoa o te papatipu, ā, ka taurite te taumaha o tō tākirimangi i ngā taha e rua.

Koinei te ara e ine ai koe i te pū ā-papatipu:

Ka rere te tauira whakamātautau o tākirimangi ki ngā whetū, ka raru rānei i te taunga iho ki te papa? Kia whakahaerehia ētahi whakamātautau kia kitea ai me e koutata ana te horapatanga ā-taumaha o tō tākirimangi.

Ngohe 1:

Herea tētahi aho ki waengnui o tō ipu tākirimangi e pōaha ana.

Ngohe 2:

Tukuna kia iri i te aho. Mēnā e herea ana te aho ki te pū ā-papatipu, ka huapae te takoto o te tākirimangi, pēnei i te hoahoana nei.

Ngohe 3:

Ki te kore e huapae te takoto, nekehia te aho ki te mauī, ki te matau rānei kia huapae rā anō te takoto o tō tākirimangi.

Ngohe 4:

Tohua te wāhi i tō tākirimangi kei reira te pū ā-papatipu.

Ngohe 5:

Hopukia ō kitenga.

He tīwhiri! E tōtika ai te rere o tō tākirimangi, me tata ake te pū ā-papatipu ki te ihu o te tākirimangi. Me pēhea e tutuki ai tēnei?

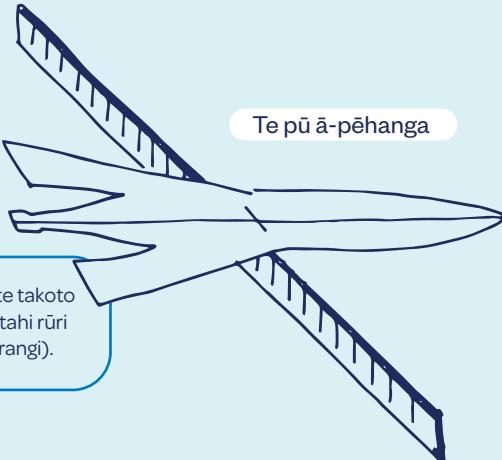
Whakamātautau tuarua: Te pū ā-pēhangā

Ko te pū ā-pēhangā te wāhi i tō tākirirangi e tōpū ai ngā tōpana rerenga.

Koinei te ara e ine ai koe i te pū ā-pēhangā:

Ngohe 1:

Tāia te hua o tō ipu tākirirangi
Tapahia mai i te kāri. Me ōrite pū
te āhua me te rahi ki tō tākirirangi.

Ngohe 2:

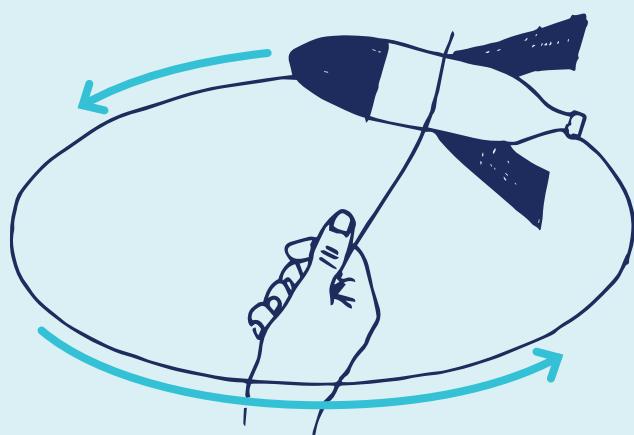
Kimihia te wāhi e taurite ai te takoto
o te tākirirangi i te tapa o tētahi rūri
(me takoto tāpapa te tākirirangi).

Ngohe 3:

Tohua te wāhi i tō tākirirangi
kei reira te pū ā-pēhangā.

Ngohe 4:

Hopukia ū kitenga.

Me roa ake te wā?

Tirohia te pūmau o tō tākirirangi mā
te here i tētahi aho ki te pū o tōna
papatipu. Kimihia tētahi wāhi wātea,
ā, kia āta piu koe i te tākirirangi huri
āwhio i a koe, ko te ihu koeko ki waho.

Me e pūmau ana te tākirirangi, ka
noho tonu te ihu koeko ki mua.

Ki te rere whakamuri, ki te turupeke
rānei, whakaaroohia ake me pēhea koe
e panoni ai i te pū o tōna papatipu, i
te pū hoki o tōna pēhangā.